

(१४ पैकी शासन निर्णय क्र.७)

फौजदारी खटल्यातील सिध्दापराध प्रमाण
वाढविण्यासाठी उपाययोजना करण्याबाबत.
खटल्याच्या सुनावणीमध्ये व्हिडीओ
कॉन्फरेंसिंगचा वापर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : डीपीपी-२०१२/प्र.क्र.१०/पोल-१०
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, दुसरा मजला,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : १२ मे, २०१५

प्रस्तावना :-

राज्यातील विविध कारागृहात मोठ्या प्रमाणावर असलेल्या न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी (under trial prisoners) यांना दर तारखेला न्यायालयासमोर सुनावणीच्या वेळी हजर करावे लागते . सदर न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी यांना न्यायालयात घेऊन जाणे व परत आणणे यामुळे पोलीस यंत्रणेवर ताण पडतो. तसेच बऱ्याच ठिकाणी पोलीस अधिकारी व वैद्यकीय अधिकारी हे दुर्गम भागात कर्तव्यावर असल्यामुळे अथवा काही पोलीस अधिकारी कायदा व सुव्यवस्थेमध्ये व्यस्त असल्यामुळे न्यायालयात साक्ष देण्यासाठी प्रत्यक्ष हजर राहू शकत नाहीत अथवा वेळेवर उपस्थित राहू शकत नाहीत. त्यामुळे खटल्याच्या सुनावणीवर विपरित परिणाम होऊन खटले प्रलंबित राहतात अथवा दोषारोपसिध्दीवर परिणाम होत असल्याची बाब शासनाच्या निदर्शनास आली आहे. सबब न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी यांचा न्यायालयाशी संवाद व पोलीस अधिकारी, वैद्यकीय अधिकारी यांची साक्ष खटल्याच्या सुनावणीदरम्यान व्हिडीओ कॉन्फरेंसिंगद्वारे नोंदविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील विविध कारागृहात असलेल्या न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी (under trial prisoners) यांचा न्यायालयाशी संवाद व पोलीस अधिकारी, वैद्यकीय अधिकारी यांची साक्ष खटल्याच्या सुनावणीदरम्यान व्हिडीओ कॉन्फरेंसिंगद्वारे ग्राह्य धरण्यास सदर शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. राज्यातील विविध कारागृहात असलेल्या न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी (under trial prisoners) यांना दर तारखेला न्यायालयासमोर सुनावणीच्या वेळी हजर न करता संबंधित पोलीस/कारागृहअधिकारी यांनी व्हिडीओ कॉन्फरेंसिंगद्वारे न्यायालयाशी सदरच्या न्यायालयीन बंदी / कच्चे कैदी यांचा संवाद साधून द्यावा.

३. ज्या कारागृहामध्ये व्हिडीओ कॉन्फरेंसिंगची सुविधा उपलब्ध नसेल अशा ठिकाणी तातडीने सदरची सुविधा उपलब्ध करून घेण्याची कार्यवाही संबंधित कारागृह अधीक्षक यांनी विहित मार्गाने करावी.

४. खटल्याशी संबंधित पोलीस अधिकारी, वैद्यकीय अधिकारी दुर्गम भागात कर्तव्यावर असल्यामुळे अथवा पोलीस अधिकारी कायदा व सुव्यवस्थेमध्ये व्यस्त असल्यामुळे जे पोलीस अधिकारी, वैद्यकीय

अधिकारी न्यायालयात साक्ष देण्यासाठी हजर राहू शकत नसल्यास त्यांनी व्हिडीओ कॉन्फरसिंगद्वारे न्यायालयाशी संवाद साधून साक्ष नोंदवावी.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक २०१५०५१२१७१५१२५०२९ हा आहे. हा आदेश डीजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(द.सं.पाटील)

उप सचिव, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, मंत्रालय मुंबई.
३. पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य
४. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
५. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. प्रधान सचिव (अपील व सुरक्षा), गृह विभाग, मंत्रालय मुंबई.
७. प्रधान सचिव व विधी परामर्श, विधी व न्याय विभाग मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव, विशेष, मंत्रालय, मुंबई
९. अपर पोलीस महासंचालक, कारागृह, महाराष्ट्र राज्य
१०. महाप्रबंधक, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई
११. सर्व पोलीस आयुक्त
१२. विशेष पोलीस महानिरीक्षक, सर्व परिक्षेत्र
१३. सर्व अपर पोलीस महासंचालक
१४. सर्व जिल्हाधिकारी
१५. सर्व प्रधान जिल्हा व सत्र न्यायाधीश
१६. सर्व पोलीस अधीक्षक
१७. सर्व जिल्हा कारागृह अधीक्षक
१८. संचालक, अभियोग, संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१९. मा.राज्यमंत्री (शहरे) यांचे खाजगी सचिव
२०. मा.राज्यमंत्री (ग्रामीण) यांचे खाजगी सचिव
२१. उप सचिव (तुरुंग)
२२. सर्व सह सचिव/उप सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२३. सर्व कार्यासने, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२४. निवडनस्ती